

Наукове видання

**МІСТО, РЕГІОН, ДЕРЖАВА:
ЕКОНОМІКО - ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ
ГОСПОДАРЮВАННЯ**

Матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції

Українською та російською мовами

Науковий редактор	С.В. Богачов
Відповідальний за видання	С.В. Богачов
Редактори	С.С Жданко, Н.В. Чувікіна

Підписано до друку 21.12.2010 р.
Формат 60 x 84 1/16. Папір офсетний. Гарнітура Times.
Друк лазерний. Ум. друк. арк. 11,22. Обл.-вид. арк. 12,36.
Наклад 300 прим. Вид. № 279. Зам. № 268.
Ціна договірна.

© Інститут економіко-правових досліджень НАН України
83048, м. Донецьк, Університетська, 77. Тел.: (062) 311-42-88

Видавництво «НОУЛІДЖ»
Свідоцтво про реєстрацію серія ДК № 2884 від 26.06.2007 р.
91051, м. Луганськ, кв. Якіра, 3/316
Тел./факс: (0642) 71-09-43, e-mail: nickvnu@gmail.com

Надруковано в типографії
ТОВ «Цифрова типографія»
83121, м. Донецьк, вул. Челюскінців, 291 а
Тел.: (062) 388-07-31, 388-07-30

Деваєва С.В. Сучасний стан та перспективи розвитку бюджетної політики України.....	58
Дейч М.Є. Корпоративна соціальна відповідальність: оцінка стану та напрями забезпечення.....	62
Деревянко Б.В. Щодо вдосконалення системи навчальних закладів Донецького регіону на основі зарубіжного досвіду.....	66
Деркач М.І. Роль держави у вирішенні проблеми подолання статичного та динамічного дисбалансів місцевих бюджетів.....	68
Загорна Т.О. Інноваційна динаміка регіонального розвитку: моделі та процеси	71
Захарченко А.М. Повноваження структурних підрозділів місцевих державних адміністрацій щодо управління об'єктами державної власності.....	74
Зова В.А. Управлінські передумови формування та функціонування залізничного комплексу регіону.....	77
Іншин І.Л. Економічні інтереси регіону як чинник економічної безпеки держави.....	78
Кленин О.В. Совершенствование механизма финансового контроля за взаимоотношениями промышленного предприятия с бюджетной системой Украины.....	81
Коваленко Ю.О. Проблеми забезпечення інформаційної безпеки на підприємстві.....	84
Коршикова И.А. Инновационная деятельность предприятий Донецкой области.....	86
Криль Я.М. Управління економічною безпекою промислового містоутворюючого підприємства.....	88
Левчук Е.А. Использование инновационных механизмов в реализации аутсорсинговой стратегии логистических процессов.....	91
Ликова О.І. Основні напрями аутсорсингу інформаційних технологій підприємства.....	93
Лобанова М.Є. Фактори розвитку пенсійної системи України в умовах податкової та пенсійної реформи	95
Мальчик М.В. Рефлективное управление на сегментированном рынке.....	99
Мацкевич Ю.И. Методы стратегического управления источниками финансирования предприятия.....	102

Мельникова М.В. Про формування моделі оцінки ефективності господарювання міста.....	104
Морева В.В., Иванова В.В. Новая энергетическая политика.....	107
Морозова Н.І. Динаміка розвитку фармацевтичного ринку Донецького регіону.....	110
Мешко Н.П., Белінська Я.Ю. Світовий досвід податкового стимулювання інноваційної діяльності та можливість його використання в Україні	113
Мешко Н.П., Гончар І.С. Шляхи забезпечення стабільності грошово-кредитної системи України.....	115
Нестеров Г.Г. Правове забезпечення взаємовідносин органів місцевого самоврядування та господарських підприємств України.....	117
Нестерова Н.А., Кирієнко Д.М. Напрями удосконалення системи податкового стимулювання інноваційної діяльності в Україні з урахуванням зарубіжного досвіду.....	120
Павлова О.С. Інвестиційний ринок як економічна категорія.....	124
Пасічник Ю.В. Особливості регіональної фінансової політики в Україні.....	127
Пирог О.В. Міжнародна оцінка інвестиційної привабливості міст України.....	131
Плужникова Є.А. Підвищення ефективності видобутку регіональних ресурсів Донецької області (на прикладі вугільних ресурсів).....	134
Погарцев А.В., Макарова Т.В., Плотникова Т.В. Самодостаточность как инновационный элемент стратегии развития города.....	137
Покуца І.В. Використання методу аналізу ієрархій для вибору амортизаційної політики підприємств ВКГ.....	140
Потапчик О.О. Значення якості послуг як економічної категорії.....	142
Рогачов В.С. Про особливості господарювання ресурсозабезпечуючої сфери ЖКГ міста.....	145
Руссиян Е.А., Омельченко С.Н. Диалектический анализ системы управления человеческим капиталом промышленного предприятия.....	148
Рижкова Є.Ю. Щодо визначення терміну «заклад охорони здоров'я».....	150
Савастєєва О. М. Завдання Державного казначейства та податкової служби України в процесі виконання доходної частини бюджетів.....	152

Використання методу аналізу ієрархій для вибору амортизаційної політики підприємств ВКГ

Сучасний стан підприємств водопровідно-каналізаційного господарства (ВКГ) України характеризується низкою багатьох фінансових, економічних, господарських проблем, що ускладнюють процеси реформування галузі. Найбільш складною залишається ситуація з технічним станом основних фондів підприємств. В цілому по Україні більш ніж четверта частина всіх очисних споруд водопровідних мереж, кожна п'ята насосна станція та половина насосних агрегатів відпрацювали свій нормативний строк експлуатації [1], що призводить до підвищених витрат електричної енергії та збільшення собівартості послуг. Тому на сучасному етапі розвитку підприємствам ВКГ вкрай важливо обрати і сформулювати ефективну амортизаційну політику для нормалізації процесів відтворення основних засобів підприємств.

Амортизаційна політика — це цілеспрямована діяльність з вибору та застосування одного з дозволених законом методів амортизації з метою максимізації підприємством обсягу власних фінансових ресурсів протягом амортизаційного періоду. Важливими моментами при формуванні амортизаційної політики на підприємствах є норма амортизації та проблема вибору оптимального методу нарахування амортизації. На даний час амортизаційна політика підприємств ВКГ є вкрай недосконалою. Державою встановлено методи нарахування амортизації і амортизаційні ставки, а на самих підприємствах використання амортизаційного фонду не є чітко регламентованим. Підприємства на власний розсуд вирішують, чи створювати їм амортизаційний фонд та значна частина амортизаційних коштів використовується не за своїм економічним призначенням. Кошти амортизаційного фонду доволі часто витрачаються не на відтворення основного капіталу, а на споживання. У практиці господарювання підприємств доволі часто спостерігається використання основних коштів поза межами нормативного строку експлуатації [2].

Для комплексного підходу до вирішення цих проблем та вибору найбільш доцільного з економічної точки зору методу нарахування амортизації на підприємстві, який би враховував економічний стан і особливості кожного окремого підприємства ВКГ, пропонується використовувати математичні інструменти системного підходу для прийняття рішень. Одним з таких інструментів прийняття рішень є метод аналізу ієрархій (МАІ) Т. Сааті [3]. Він дозволяє зрозуміло та раціонально структурувати складну проблему прийняття рішення (в даному випадку — вибір методу амортизації) у вигляді ієрархії і виконати кількісну оцінку альтернативних варіантів прийняття рішення.

Ієрархічна структура — це графічне представлення проблеми у виді переверненого „дерева”, де кожен елемент, за винятком самого верхнього, залежить від одного чи більш вище розташованих елементів. Ієрархічні структури використовуються для кращого розуміння надскладної проблеми — вони розкладають її на складові частини, потім складові частини, у свою чергу, розкладаються на елементи і т.д. При проведенні детального аналізу приходиться розуміння всієї

складності і багатогранності предмета, що досліджується. Для комп'ютерної реалізації методу аналізу ієрархії використовується широкий набір спеціалізованого програмного забезпечення, наприклад, програма „MPriority 1.0”. В загальному вигляді спрощене дерево ієрархії для вибору методу амортизації можна представити наступним чином (рис.1).

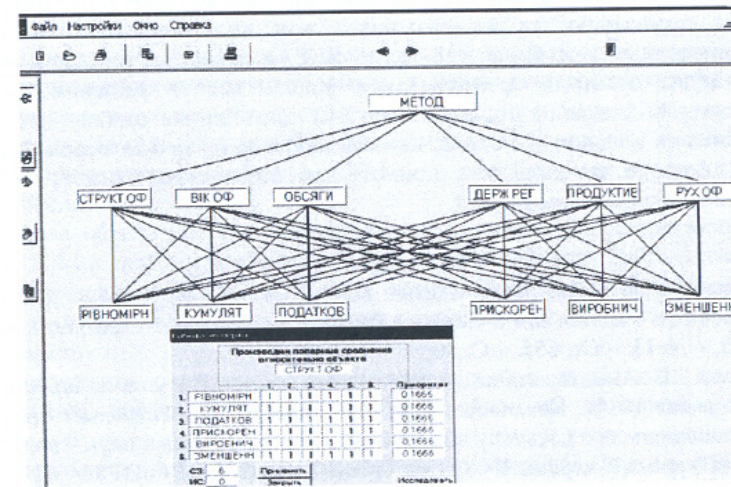

Рис.1. Приклад побудови дерева ієрархії за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення

Головна ціль ієрархії — вибір методу амортизації. В якості альтернатив у моделі ієрархії присутні методи нарахування амортизації, які дозволено використовувати відповідно до П(С)БО № 7 „Основні засоби”. Цей стандарт пропонує на вибір бухгалтеру п'ять методів амортизації і надає можливість використовувати в бухгалтерському обліку норми та методи амортизації, встановлені в податковому законодавстві. Разом маємо шість методів: прямолінійний; зменшення залишкової вартості; прискореного зменшення залишкової вартості; кумулятивний; виробничий; податковий.

В якості критеріїв необхідно виділити фактори, що впливають на вибір цілі моделювання, тобто фактори, які впливають на величину та розмір амортизаційних відрахувань на підприємстві, включаючи:

- обсяги основних фондів, що амортизуються;
- структура основних фондів та нематеріальних активів;
- вік основних фондів і ступень їх амортизації;
- продуктивність основних фондів;
- механізм державного регулювання амортизації;
- рух основних фондів та нематеріальних активів на підприємстві.

Чим більше буде враховано критеріїв, а також критеріїв другого, третього та ін. рівнів в побудові дерева ієрархії, що враховуватимуть, крім загальних факторів, ще особливості економічного стану підприємства, специфіку його господарювання та ін.,

тим точніше буде визначено ціль – обрано найбільш економічно доцільний метод нарахування амортизації для кожного конкретного підприємства.

Інформація для визначення критеріїв, а також пріоритетів за цими критеріями, збирається з усіх учасників процесу прийняття рішень, експертів та спеціалістів підприємства і вноситься до ієрархічної моделі. Необхідно зазначити, що запропонована модель побудови ієрархії для вибору методу амортизації на підприємстві є спрощеною, та не враховує всіх чинників внутрішнього та зовнішнього середовища і особливостей галузі ВКГ. Але при застосуванні методу аналізу ієрархій на практиці, при прийнятті рішень для покращення процесів відтворення основних фондів на підприємствах ВКГ і їх технічного стану, необхідно значно доповнити та наповнити модель, не обмежуючись ієрархією першого рівня, врахувавши всі фактори, що дозволить отримати при розрахунках бажане, найбільш економічне доцільне рішення-результат.

Література

1. Загальнодержавна програма "Питна вода України" на 2006 – 2020 рр.: затверджена Законом України від 3 березня 2005 р. № 2455-IV // Офіційний вісник України. – 2005. – № 13. – Ст. 655. – С. 30.
2. Ковальова Е.В. Амортизаційна політика підприємств і її вплив на інвестиційні процеси в економіці / Е.В. Ковальова, С.М. Крапівницька // Актуальні проблеми економічного та соціального розвитку виробничої сфери: V Міжнар. наук.-теор. конф. студ. та молодих вчених, 5 червня 2008р.: матеріали. – Донецьк, ДонНТУ. – С. 43-45.
3. Thomas L. Saaty The Hierarchon: A Dictionary of Hierarchies / Saaty L. Thomas. – Pittsburgh, Pennsylvania: RWS Publications, 1992. – 496 p.

О.О.Потапчик,
аспірант.

Макіївський економіко-гуманітарний інститут

Значення якості послуг як економічної категорії

Якість продукції та послуг, що визначається сукупністю властивостей, які створюються в процесі виробництва, не залежить від конкретних умов споживання, від сфери використання, тобто існує у потенційній формі. «... У руках виробника суспільна функція споживацької вартості товарів існує лише у потенційній формі», – відмічав К. Маркс. Про потенційну і дійсну вартість писав К. Маркс у першому томі «Капіталу» [2, с.306].

Безперечним залишається також факт, що якість продукції закладається ще до виробництва. «Споживацької вартості: сюртук, полотно та ін., одним словом, товарні тіла, представляють з'єднання двох елементів – природи та праці» [1, с.194], тобто мова йде про потенційну форму корисності природи, яка «... була і залишається вічною матеріальною основою всіх видів корисності, що носить вже відбиток історично визначених суспільних відносин» [4, с.32].

Своє слово у досліджуваному напрямку висловили П.А. Скипетров, А.А. Хондруєв і В.П. Ширедов: «У своєму безпосередньому вигляді, як матеріальний результат процесу виробництва, продукт підприємства являє собою потенційну

споживацьку вартість. З економічної точки зору він стає справжньою споживацькою вартістю після того, як фактично перейшов до певного споживача, реально ставши об'єктом продуктивного... або приватного ... споживання. І це перетворення продукту з потенційного в дійсний безпосередньо пов'язано з процесом розподілу і обміну, в результаті яких встановлюється кількісно та якісно визначена для двох учасників суспільного виробництва у сукупному продукті та національному доході» [3, с.83-84].

Якість продукції чи послуг визначається багатьма різними показниками, тому що кожна корисна річ є сукупністю багатьох споживацьких властивостей.

При цьому «різноманітні речі стають кількісно порівняними лише після того, як вони зведені до однієї єдності. Так як вираження тієї ж єдності є однойменним, отже спільномірними величинами» [1, с.58,59]. У рівній мірі це положення стосується і якості послуг.

Звідси обрана система показників якості послуг (проектна якість, потенційна якість, дійсна якість, споживацька якість), що відображає найбільш суттєві з точки зору визначених потреб властивості продукції чи послуг, повинна задовольняти одному критерію, повністю відповідати поставленій проблемі та розумінь практичної доцільності.

Формування системи показників якості послуг, їх кількісні зміни, отримання узагальненої оцінки – складна проблема. Основні принципи розв'язання цієї проблеми були розроблені з урахуванням досліджень якості промислової продукції Г.Г. Азгальдова, А.Я. Боярьського, А.В. Гличьова, Д.С. Львова, М.С. Перекаліної, В.І. Сіськова, і особистостей побудови галузевого механізму економічного управління якістю продукції та послуг.

Якість – це те, про що багато говорять і дуже хочуть мати, але й те, чому досить важко дати визначення. Вивченню сутності категорії «якість» присвячені роботи видатних економістів, в яких спостерігаються різні підходи до визначення самої категорії «якість» і показників, за допомогою яких можна оцінити якість будь-якого результату праці. У різні часи вченими було наведено більше ніж сто визначень. Слід зазначити, що смисл формулювань змінювався залежно від мети і задач дослідження, тобто вони виконували задану їм функціональну роль. Перелік формулювань якості послуг можна було б продовжувати, але всі вони так чи інакше примикають до визначених і пропонувалися вченими для підприємств комунально-побутового, побутового обслуговування або в цілому, для сфери обслуговування. Ці визначення якості послуг розкривають сутність продуктів праці, втілених в матеріальний продукт, який можна оцінити за допомогою нормативно-правової документації, що виступають результатом праці у вигляді діяльності. Л.Я. Баранов, А.І. Левін у додаток до всього кажуть про задоволення суспільних вимог, розуміючи під цим «вимоги, що виникають в процесі розвитку суспільства в цілому, окремих його членів, соціально-економічних груп населення».

Завдання підвищення якості послуг є довготерміновим і безперервним, тому що їх рівень не може бути постійною величиною, але на кожному етапі якість послуг має бути оптимальною – максимально задовольняти потреби споживача при економічно обґрунтованих витратах на її досягнення. В умовах глобалізації ринку проблема якості є актуальною для всіх сервісних підприємств, тому що тільки послуга високої якості може бути конкурентоспроможною. Ця проблема багатогранна і має політичний, соціальний, економічний, науково-технічний і організаційний аспекти.